

Výsledky súťaže o Európsku cenu obnov dediny 2012

Európska cena obnovy dediny 2012:

Vals, nemecký jazykový región, Graubünden, Švajčiarsko

Európska cena obnovy dediny za komplexný, trvaloudržateľný rozvoj dediny mimoriadnej kvality v súlade s mottom súťaže:

Allhartsberg, Dolné Rakúsko, Rakúsko
Fischbach und Ludwigswinkel, Porýnie – Falcko, Nemecko
Kootwijkerbroek, Gelderland, Holandsko
Krimml, Salzburg, Rakúsko
Ratměřice, Čechy, Česká republika
St. Ulrich am Pillersee, Tirolsko, Rakúsko
Schleching, Bavorsko, Nemecko
Újszilvás, Pešť, Maďarsko
Waffensen, Dolné Sasko, Nemecko
Weißensee, Korutánsko, Rakúsko
Wiesenburg, Brandenbursko, Nemecko

Európska cena obnovy dediny za mimoriadne výsledky vo viacerých oblastiach rozvoja dediny

Balow, Mecklenbursko-Predpomoransko, Nemecko
Beaufort, Luxembursko
Gniewino, Pomoransko, Poľsko
Hainrode, Sasko-Anhaltsko, Nemecko
Komňa, Morava, Česká republika
Marling, Južné Tirolsko, Taliansko
Niederhelden, Severné Porýnie – Vestfálsko, Nemecko
Polšnik, Slovinsko
Popielów, Opole, Poľsko
Rieth, Durínsko, Nemecko
Rosenbach, Sasko, Nemecko

Európska cena obnovy dediny za mimoriadne výsledky v jednotlivých oblastiach rozvoja dediny

Dietkirchen, Hesensko, Nemecko
Jaszkowa Górna, Dolné Sliezsko, Poľsko
Kunsziget, Győr-Moson-Sopron, Maďarsko
Oravská Lesná, Slovensko
Poschiavo, taliansky jazykový región, Švajčiarsko
Walhorn, nemecký jazykový región, Belgicko

Pochvalné uznanie

žiadny účastník

Doplňujúce informácie k víťazovi a Oravskej Lesnej

Vals, nemecký jazykový región, Graubünden, Schweiz

Vals s takmer 1000 obyvateľmi sa nachádza v kantóne Graubünden, v regióne Surselva, v nemecky hovoriacej časti Švajčiarska, kde sa dodnes veľmi aktívne udržiava nemecké walserské nárečie. Vals leží v nadmorskej výške 1.250 m n.m. na konci úzkeho, strmými svahmi obklopeného údolia, kde obyvatelia dokážu žiť a naplno využiť túto neobvyklú situáciu tak, že táto tvorí základňu pre ekonomický rozvoj a zároveň zostáva zachovaná aj pre budúce generácie.

V bývalej, čisto roľníckej obci zohráva poľnohospodárstvo a lesníctvo aj v súčasnosti významnú úlohu. Všetky prevádzky fungujú v bio kvalite a predstavujú značnú časť produkcie mliečnych a mäsových výrobkov v údolí. Vals sa ako člen Alpskej aliancie zúčastňuje na realizácii prierezových projektov trvaloudržateľného rozvoja v zmysle Alpského dohovoru. Zásobovanie elektrickou energiou je zabezpečené na 100% z obnoviteľných zdrojov aj preto, že sa tu veľmi skoro rozhodli pre vybudovanie vodnej elektrárne. Toto priekopnícke úsilie dnes prináša ekonomické výsledky.

Rozvoj cestovného ruchu, široko zamerané ekonomické aktivity, ktoré prinášajú mimoriadne podnety využívaním zdrojov minerálnych vôd a ťažbou kremeňa, ako aj mnohopočetné malé a stredné subjekty v oblasti remesiel, služieb a živností priniesli do obec ďalšie pracovné príležitosti pre domácich a obec sa stala atraktívnejšou pre prisťahovalcov, čím sa podarilo udržať konštantný počet obyvateľstva.

V turizme si zvolili mimoriadne spôsoby s ohľadom na uprednostnenie kvality pred kvantitou. Výstavba medzičasom svetoznámych kúpeľov Therme architekta Petra Zumthora posilnila odvahu uplatňovať súčasnú architektúru za použitia miestneho stavebného materiálu – kameňa a ďalšie stavby modernej architektúry sa stali súčasťou identity obyvateľov Valsu. Súčasne tradičné stavebné prvky sa nielen chránia, ale slúžia ako inšpirácia pre súčasné stavby, čím sa vytvára komplexný jednotný vzhľad.

Vals je veľmi otvorená, pluralitná komunita, vyznačujúca sa na jednej strane aktívnym spolkovým životom na strane druhej mnohopočetnými opatreniami na zapojenie všetkých segmentov obyvateľstva, generácií, ako aj obidvoch pohlaví. Migranti sú pozývaní na jazykové kurzy a cez množstvo opatrení sú aktívne včleňovaní do spoločenského, športového a kultúrneho života. Skutočnosť, že obyvatelia sa pomocou petícií, podnetov a návrhov intenzívne zúčastňujú na miestnom rozhodovaní a že sa zapájajú do projektovo orientovaných pracovných skupín, miestna samospráva veľmi oceňuje a podporuje.

V obci sa nachádza veľmi dobrá vybavenosť v oblasti zásobovania, služieb a zdravotníckej starostlivosti. Zvláštna pozornosť je venovaná na jednej strane deťom a mladistvým, na druhej strane starším ľuďom, pričom dôležitú úlohu zohrávajú medzigeneračné aktivity. Úzka spolupráca medzi materskou školou, školou, obcou a združeniami umožňuje širokú škálu voľnočasového a mimoškolského vzdelávania. Ubytovanie vhodné pre seniorov, plná bezbariérová dostupnosť, ako aj bohatá kultúrna a umelecká ponuka významne zvyšujú kvalitu života. Rozsiahla publikačná činnosť do značnej miery posilňuje identitu Valseranov.

Množstvo opatrení, kreativita, otvorenosť, konkrétne akcie, ako aj veľmi citlivé a navzájom prepojené využívanie miestnych zdrojov – vody, kameňa a trávy, ktorými Vals vytvára solídny základ pre budúce generácie, je veľmi pôsobivé a nasledovaniachodné. Vals je tak vynikajúci príklad dediny, ktorá motto súťaže o Európsku cenu obnovy dediny 2012 „Budúcnosti na stope“ napĺňa komplexným a trvalo udržateľným spôsobom.

Z tohto dôvodu Vals získava Európsku cenu obnovy dediny 2012.

Oravská Lesná

napriek ťažkej východiskovej situácii dokáže optimálne využiť svoje prírodné danosti a aktívne zapájať miestne obyvateľstvo. Dobrovoľná práca, účasť občanov a súdržnosť všetkých obyvateľov sú zo strany obce intenzívne podporované. Na budúcnosť orientovaná a vizionárska miestna samospráva realizuje konkrétne opatrenia smerujúce k trvalo udržateľnému rozvoju obce v oblasti využívania obnoviteľných zdrojov energie, podpore ekonomiky ako aj v sociálnej oblasti.